

Komínáři v akci (Autor: Bořivoj Černý, MAFA)

Lezení na komíny? Vášeň, pro kterou se dýchá

29.9.2006 - Vertikální štěstí. Říkají si komínáři a mají dokonce své oficiální sdružení, ke kterému se hlásí nejen lidé z Česka, ale i členové z Belgie, Číny či Kamerunu. Je to parta lidí, kteří pro zábavu zdolávají tovární komíny. Mají svá přísná pravidla i svůj žargon.

Na komíny lezou ve dne, ale i pod rouškou tmy. Legálně i tajně. Jejich největšími nepřáteli jsou totiž většinou kotelníci nebo hlídači továrních komplexů. Když se ale komínáři rozhodnou pokořit vyhlédnutý komín, nezastaví je ani plot nebo vrčící rotvajler.

Komínářství, neboli slangově prekiontrie, není pouhá výstřednost milovníků adrenalinu, nýbrž organizovaný spolek s pevnými regulemi, průkazy a vlastním pojmoslovím. Svaz českých komínářů (SČK) ve světě nemá obdoby, přestože se ke členství hlásí komínáři z Belgie, Číny, Kamerunu nebo Švédska.

Je to vášeň, která se nedá popsat, říká komínář

Komínářů je v ČR asi čtyři sta, v Liberci se ke spolku hlásí tři aktivní lezci. "Je to vášeň, která se nedá popsat. Lidé se většinou dívají do země, ne nahoru. Proto nás ani většinou nevidí. Osobně to neberu jako zdroj adrenalinu, ale jde hodně i o poznávání objektů starých továren, o tu industrii," říká jedenadvacetiletý David Pokorný.

Oficiálně leze asi rok a délka všech jím zdoláných komínů vydá na celkem 5,5 kilometru. Komín je zdolán, když se lezec dotkne jeho vrcholu. Vzájemný dotyk maximálně tří lezců se za vylezení počítá také. Zdolání musí do 24 hodin komínář ohlásit předsedovi nebo místopředsedovi spolku. Často SMS zprávou.

Komínáři nechávají bez povšimnutí "prekionty", které měří méně než 15 metrů. Jedním ze základních pravidel také je, že na jeden komín musí vždy šplhat dva lezci a jeden musí být členem Svazu.

Během jednoho dne smí komínáři zdolat jediný komín, další výstupy se jim nepočítají do statistiky. Žádný komín nesmí pokořit více než třikrát. Komínáři si uvědomují riziko, členem Svazu může být až plnoletá osoba a nesmí pít před lezením alkohol.

"Riziko tam určitě je. Staré komíny jsou často zvětřalé. Vypadávají z nich také špricle a to je hodně nebezpečné. Vrcholy by také nemusely unést větší počet lidí, jsou třeba prasklé od blesku. Nebo jsou špricle kluzké nebo úzké," přiblížil David Pokorný.

"Někdy je vidět skrz komín, jaké jsou v něm mezery. Známe ale zkušené komínáře, kteří si i na takových nahoře zavážou tkaničku," doplnil liberecký kolega komínář Jiří Lukášek.

Na všechny komíny lezou členové Svazu bez jištění. Popruh jim někdy jen pomůže k tomu, aby se zachytili první stupačky, která je příliš vysoko. Před tím musí složitě šplhat po zdech, využívat hromosvodů, přelézat střechy a jiné překážky, než stanou u úpatí komína.

Největší riziko představuje ručkování po ochoze, když je zamčený průlez. "Nejde jen o to zdolat komín, je to také požitek z prolézání starých továren," přiblížil Jiří Lukášek.

Všichni už mají zkušenost s policií, kterou na ně zavolal někdo z kolemjdoucích. Mysleli si, že chtějí z komínu skočit. Nebo je viděl hlídač objektu. Ani v jednom případě ale neměli se zákonem problém, pokaždé vyvázli bez trestu a jen s domluvou. "Jirka už dole nechává svoji tašku s nápisem Svazu českých komínářů. Abychom předešli případným problémům," dodává komínář Filip Mastník.

Za lezení na komíny trest většinou nehrozí

Pokud se na pozemek nedostane komínář

násilím, nehrozí jim za lezení po komínech trest. Ne všechny komíny zdolávají ilegálně. Podle komínářů například liberecká teplárna před časem skupině pětadvaceti členů Svazu umožnila oficiální vylezení v Liberci největšího, sto dvaatřicetimetrového komína.

"Ilegální slezání komína je nemožné. Už jen v areálu bychom cizí osoby odhalili. Podesta komína je navíc zamčená," uvedl vedoucí oddělení výroby Teplárny Liberec Ladislav Kubeš.

O ilegálních nočních výstupech komínáři nechtějí mluvit. Na některé komíny by se ale jinak nedostali. „Náš komín měří šedesát metrů. Kdyby se na něj někdo pokusil vylézt, volali bychom policii,“ sdělila Jarmila Lorencová, ze sekretariátu společnosti Termizo provozující libereckou spalovnu.

Ředitel pivovaru ve Vratislavicích Petr Hostaš by se případné domluvě s komínáři nebránil. „Mohly by to být takové druhé Postřižiny. Jen by se to muselo uskutečnit příští rok, letos bude probíhat oprava,“ rozhodl Petr Hostaš.

Oslovené komínáře mrzí, že nestihli vylézt na komín Textilany ještě před jeho odstřelem. V současné době je prý v Liberci více než čtyřicet k lezení vhodných komínů. "Dřív jich bylo mnohem víc. Tréninkové místo jsou třeba liberecké Kateřinky, za den jen tak vylezeme i patnáct komínů," přiblížil Jiří Lukášek. "Lezeme pro radost. Nejvíce mě potěší, když nás pozve sám kotelník, ať si na komín vylezeme a pak chce ještě vidět fotky. To jsme zažili v Bílém Potoce," doplnil David Pokorný.

Co je komínářství

Dějiny komínářství začaly 9. května 1981 výstupem na komín Teplárny Michle.

Nejvyšší komín v ČR - elektrárna Chvaletice (305 metrů)

Nejvyšší komín v Evropě - elektrárna Trbovlje (360 metrů)

V ČR se komínáři nemohou dostat výš, než do 305 metrů, na komín elektrárny Chvaletice. Snem mnoha z nich je zdolat nejvyšší komín Evropy, 360 metrů vysokou termoelektrárnu Trbovlje ve Slovinsku. "Mně osobně jde spíš o vylezení co největšího počtu komínů. Je to životní filozofie," uzavřel David Pokorný.

Základní pojmy komínářů

bilighorze - žebřík nebo kramle, po které se komínář dostává nahoru

dmychadlo - vrchol vyfukujícího objektu - chladičí věže nebo komínu

duální hyperotenze - při výstupu na komín musí být alespoň dva lidé

globonický ulhorf - komín nad 200 metrů (též GU nebo globon)

kramlák - komín bez žebříku, jen s kramlemi

laureát státní ceny Fosila Hornáda - komínářský titul udělovaný za 500 výstupů. Z toho alespoň jeden výstup nad 100 metrů, jeden nad 200 metrů a jeden výstup v zahraničí

lobodréze - pravidlo omezující počet výstupů za den - komínář smí provést jediný výstup denně - každý další výstup toho dne se nepočítá

lystecitní trepariozóm - komín 15 - 49 metrů (také LT nebo schour)

megalofobium - chladičí věž

národní komínář - komínář, který provedl 100 výstupů (z toho alespoň jeden výstup nad 100 metrů a jeden nad 200 metrů)

nositel Řádu gorhidního sulfradita - komínářský titul udělovaný za nalezení 50.000 metrů

prekiontrie - latinsky komínaření

rizistropní ulhorf - komín 100 až 199 metrů (též RU nebo lanýž)

syloberzní komise - komise sestavená z členů vedení - rozhoduje o záležitostech Svazu

trifilační bod - ochoz

trisingulace - pravidlo omezující počet výstupů na jeden komín - komínář na něj smí vylézt maximálně třikrát